

Äldrenämnden

**Protokoll nr 10 fört vid äldrenämndens sammanträde tisdagen,
den 13 december 2011 kl. 17.00-18.03**

Justerat, den 27 december 2011

Paragrafer 1-27, omedelbart justerade: 8-9, 11-14

Joakim Larsson (M)

Christopher Ödmann (MP)

NÄRVARANDE:

Ordförande

Joakim Larsson (M)

Vice ordförande

Christopher Ödmann (MP)

Ledamöter

Olle Andretzky (M)

Dennis Wedin (M)

Lisbeth Crabo Ljungman (M)

Mirja Räihä (S)

Gabriel Marawgeh (S)

Eivor Karlsson (MP)

Torun Boucher (V)

Ersättare:

Magnus Bock (M)

Marianne Pettersson (M)

Mathias Hellichius (M)

Lars Edvall (M)

Frida Johansson Metso (FP)

Madeleine Sjöbage (C)

Magnus Nilsson (S)

Catarina Carbell (S) t.o.m. kl. 17.50

Manlio Palocci (S)

Sarah Johansson (MP)

Brit Rundberg (V).

Förhinder: ledamöterna Birgitta Breile (M), Kitty Ericsson (M), Helen Jäderlund Eckardt (FP) och Norma Aranda de Gutiérrez (S) samt ersättarna Carl Tunberg (FP) och Anders Ödmark (MP).

Tjänstgörande ersättare: Magnus Bock (M) för Birgitta Breile (M), Marianne Pettersson (M) för Kitty Ericsson (M), Frida Johansson Metso (FP) för Helen Jäderlund Eckardt (FP) och Magnus Nilsson (S) för Norma Aranda de Gutiérrez (S).

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

Närvarande tjänstemän: förvaltningsdirektören Eva Frunk-Lind, avdelningscheferna Chatrin Engbo, AnnMarie Ståhl, Raili Karlsson och Marianne Silvén Hedenström, informatören Carl Smitterberg och nämndsekreteraren Barbara Ahlmark samt biträdande borgarrådssekreteraren Sandra Molander.

§ 1 Närvarande

Noteras närvarande ledamöter och tjänstgörande ersättare.

§ 2 Muntlig presentation

Forskaren Mårten Lagergren från stiftelsen Äldrecentrum presenterar senaste SNACK-K rapporten från en långsiktig nationell studie om vård, omsorg och åldrande i Sverige som har genomförts av Stiftelsen Stockholms Läns Äldrecentrum i samarbete med Karolinska Institutet och Aging Research Center (ARC). Rapporten finns tillgänglig på hemsida: www.snac.org

§ 3 Val av justerare

Vice ordföranden Christopher Ödmann (MP) utses att tillsammans med ordföranden Joakim Larsson (M) justera dagens protokoll.

§ 4 Anmälan av protokolljustering

Anmäls att äldrenämndens protokoll 9/2011-11-15 justerats 2011-11-28.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs med godkännande till handlingarna.

§ 5 Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Ledamoten Torun Boucher (V) anmäler frågor angående tilldelningsbeslut för vård- och omsorgsboenden Katarinagården och Axcgården.

Ledamoten Eivor Karlsson (MP) anmäler en fråga om kostnader för boende i servicehus respektive vård- och omsorgsboende med dess höga personaltäthet.

Varefter godkänns dagordningen.

§ 6 Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare

Inga skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare anmäls.

§ 7 Förvaltningschefens information

Utgår.

§ 8 Remiss om Socialstyrelsens allmänna råd om värdegrunden i socialtjänstens omsorg om äldre

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 327-1896/2011

Ärende

Föreligger ärende dnr 0402-530/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Frida Johansson Metso (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) och ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C).

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Torun Boucher (V) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns tre förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (MP) och (C), eget förslag till beslut från (S) och eget förslag till beslut från (V).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (MP) och (C).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Kommunstyrelsen som sitt svar på remissen om Socialstyrelsens allmänna råd om värdegrunden i socialtjänstens omsorg om äldre.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Reservation från (S):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) med hänvisning till eget yrkande:

”Vi socialdemokraterna yrkar att äldrenämnden som svar på remissen anför följande:

Det är givetvis positivt att kommunerna tar fram dokument som beskriver värdegrunden i socialtjänstens omsorg om äldre. Men det är sällan dokument i sig räcker för att kvaliteten ska utvecklas och att den ska kunna vara en garanti för ett etiskt förhållningssätt.

För att en värdegrund ska kunna fungera måste de anställda ha tillräckligt med tid. Inga värdegrunder fungerar om bemanningen är för låg, om utbildningsnivån är för låg eller om det inte finns tid för kompetensutveckling.

Om det brister på de punkterna kommer värdegrunden enbart vara ett dokument som man kan hänvisa till.

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

Därför måste införandet av värdegrund också få kosta, kompetensutveckling kostar pengar. Det behövs mer personal som givetvis kostar mer och desto högre kompetensen är desto högre måste lönerna för omvårdnadspersonalen vara.”

Reservation från (V):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Torun Boucher (V) med hänvisning till eget yrkande:

”Vänsterpartiet yrkar att äldrenämnden överlämnar förvaltningens förslag till Socialstyrelsen som sitt svar på remissen och anför därutöver följande:

Vänsterpartiet anser att Socialtjänstlagen huvudsakligen redan fyller den funktion som värdegrunden lyfter. Socialtjänstlagen är i sig också ett starkare dokument rättsligt. Men ska vi ha en värdegrund så har vi inte något att invända mot förvaltningens synpunkter runt en sådan.

I dagsläget riskerar dock en värdegrund i värsta fall att bli kontraproduktiv.

I en alltför slimmad och underfinansierad, underbemannad äldreomsorg blir värdegrunden i bästa fall en hyllvärmare och i värsta fall ett ytterligare dåligt samvete för en personal som redan går på knäna. I värsta fall blir den då också ett medel för den ansvariga politiken att flytta över det yttersta ansvaret för en fungerande äldreomsorg till personalen.”

§ 9 Remiss om förslag till kulturvision 2030

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 328-1850/2011

Ärende

Föreligger ärende dnr 0401-521/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Frida Johansson Metso (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S), ledamoten Torun Boucher (V) och ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C).

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (S), (V) och (C) och eget förslag till beslut från (MP).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (S), (V) och (C).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Kommunstyrelsen som sitt svar över remissen om kulturvision 2030.

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Reservation från (MP):

Mot beslutet reserverar sig vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med hänvisning till eget yrkande:

”Vi Miljöpartiet yrkar att äldrenämnden överlämnar förvaltningens förslag till kommunstyrelsen och anför följande:

Människor lever inte av bröd allena. Kulturen är en omistlig del av människans behov. För att alla människor oavsett ålder eller funktionsnedsättning ska kunna ta del av stadens kulturutbud krävs att alla kulturaktiviteter görs tillgängliga. Kultur ska finnas i hela staden och nära människorna. Former för hur kulturen ska kunna nå fler människor måste utvecklas.

På äldreboenden ska kulturen vara en naturlig del av vardagen och olika kultursmaker finnas tillgängligt för de äldre. Att själv kunna delta i olika kulturella aktiviteter ska underlättas. För de som bor hemma bör informationen om olika kulturaktiviteter vara lätt tillgänglig och även information om hur man kan ta sig till de olika evenemangen.”

§ 10 Remiss om motion 2011:63 av Ann-Margarethe Livh (V) och Torun Boucher (V) om satsning på personalen inom äldreomsorg *Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 327-2042/2011*

Ärende

Föreligger ärende dnr 0401-521/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Frida Johansson Metso (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C).

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Torun Boucher (V) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns fyra förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP) och (C), eget förslag till beslut från (MP), eget förslag till beslut från (S) och eget förslag till beslut från (V).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP) och (C).

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Kommunstyrelsen som sitt svar på remissen om motion 2011:63 av Ann-Margarethe Livh (V) och Torun Boucher (V) om satsning på personalen inom äldreomsorg.

Reservation från (MP):

Mot beslutet reserverar sig vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med hänvisning till eget yrkande:

”Vi Miljöpartiet yrkar att äldrenämnden beslutar att som svar på motionen säga följande:

Ska vi alla få den vård och omsorg i framtiden vi vill ha krävs en helt förändrad personalfilosofi inom äldreomsorgen.

Att arbeta inom äldreomsorgen är att hela tiden vara närvarande, stödjande, hjälpande, konverserande m.m. Att vara tusenkonstnär är ett måste. Den traditionella 40-timmarsveckan passar inte alls inom äldreomsorgen. En sänkning av arbetstiderna är ett måste för att personalen ska få den återhämtning som behövs, för att kunna ge bästa möjliga vård - och omsorg.

10 % av Kommunals anställda uppnår inte pensionsåldern. De flesta inom äldreomsorgen är helt slut i leder och muskler innan 60 år. Detta är inte acceptabelt och ett arbetsgivarsvek mot den personal vi alla kommer, om vi får behålla hälsan, att vara beroende av när vi blir äldre.

Motionären tar upp flera viktiga aspekter för att öka attraktiviteten för att arbeta inom äldreomsorgen. Något som har fått en undanskymd plats i satsningar på personalen är möjligheter till motion. Precis som när det gäller stadens brandmän kräver arbetet inom äldreomsorgen fysisk styrka och kondition, därför ska regelbunden fysisk träning ingå som en självklar del i arbetstiden. För att detta ska kunna bli verklighet krävs ett ökat ledningsansvar om vikten av fysisk träning liksom att utrymme för detta skapas genom fler anställda.”

Reservation från (S):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) med hänvisning till eget yrkande:

”Vi socialdemokraterna yrkar att äldrenämnden beslutar att delvis bifalla motionen samt att därutöver anföra:

Motionen är välarbetad och de flesta kraven ska kunna bifallas. Personalpolitiken inom äldreomsorgen får inte bestå av fagra löften och förkunnande om att personalen är vår främsta tillgång.

Personalen är i verkligheten vår främsta tillgång och en garanti för hög kvalitet inom äldreomsorgen. Utan kunniga medarbetare uteblir den goda omsorgen av äldre människor.

Det är möjligt att göra en låglönesatsning under förutsättning att den centrala avtalsrörelsen är klar. Det gjordes under 2003- 2006, då staden efter att det centrala avtalet var klart höjde potten ytterligare för att kunna höja de lägsta lönerna.

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

Biståndsbedömningen måste vara sådan att den beviljade tiden räcker till de beviljade insatserna. Något annat borde inte vara möjligt. Men idag är det så att budgeten är ett starkare styrmedel än den äldres individuella behov.

Strategisk kompetensutveckling är ett stort behov. Politiken måste sätta upp målen och kompetensutvecklingen planeras så att målen nås.

En friskvårdstimme kan hindra många sjukskrivningar. På 80- talet gjordes en studie på en städarbetsplats där man hade infört två timmars friskvård i veckan på betalt arbetstid. Man kunde konstatera mycket snabbt att både korttids- och långtids sjukfrånvaro minskade eftersom belastningsskador minskade. Då borde införandet av en friskvårdstimme vara en god investering som sparar pengar framöver.

När det gäller medinflytande så finns det ett samverkansavtal. Men hur mycket reellt inflytande har de anställda eller fungerar arbetsplatsträffarna som informationsmöten? Detta bör ses över med jämna mellanrum. Dessutom är det så att det är sällan de privata arbetsgivarna har formella samverkansavtal.

Givetvis anser vi att staden ska kräva antingen kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor av utförarna. Meddelarfrihet borde vara ett självklart krav i alla upphandlingar.”

Reservation från (V):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Torun Boucher (V) med hänvisning till eget yrkande:

”Vi Vänsterpartiet yrkar att äldrenämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen att bifalla motionen och anföra följande:

Det är hög tid att staden gör en seriös satsning på personalen inom äldreomsorgen. Det är personalen som bär upp äldreomsorgen, det är personalen som i dagsläget subventionerar äldreomsorgen med låga löner och oacceptabla arbetsvillkor. I slutändan är det de äldre som kommer i kläm. Det är som en nidbild av arbetslinjen – äldre i behov av omvårdnad och deras personal subventionerar våra skattesänkningar. Vad gäller löner hänvisar äldreförvaltningen till arbetsmarknadens parter och sedvanliga löneförhandlingar. Det står dock staden fritt att i egenskap av ansvarig arbetsgivare göra en låglönesatsning utöver avtalade löner. Detta har Vänsterpartiet avsatt pengar för i sin budget.

Vi välkomnar den översyn av ersättningen inom hemtjänsten som gjorts. Vi håller vidare med om den analys som står att läsa där att ”... stadens förhållandevis låga ersättningsnivå i kombination med det omfattande hemtjänstuppdraget riskerar att långsiktigt påverka verksamhetens kvalitet negativt.” (Slutrapport Översyn ersättningsnivåer inom hemtjänsten i Stockholms stad) Vår slutsats är att hemtjänsten är underfinansierad och underbemannad och att det behöver tillskjutas mer pengar. Vänsterpartiet tillför därför 52 mnkr mer till ökad personaltäthet i hemtjänsten år 2012. Staden har som mål att erbjuda ofrivilligt deltidsanställda heltid. Problemet inom äldreomsorgen idag är att en stor del av personalen har gått ner i arbetstid ”frivilligt” därför att de inte orkar arbeta heltid. Det enda korrekta för detta erkänt mycket slitsamma och fysiskt tunga arbete är att sänka heltidsnormen. Vänsterpartiet föreslår att en plan för hur detta ska gå till tas.

Kollektivavtal och meddelarfrihet kan redan idag skrivas in i de avtal som Stockholms stad upprättar med privata utförare. Ett avtal är aldrig lika bindande som en lag, och

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

även Vänsterpartiet ser därför fram emot att det tydligare kommer att regleras på statlig nivå vad som gäller inom skattefinansierad välfärd.”

§ 11 Verksamhetsplan för äldrenämnden för år 2012

Ärende

Föreligger ärende dnr 0105-542/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Frida Johansson Metso (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C).

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Torun Boucher (V) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns fyra förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP) och (C), eget förslag till beslut från (MP), eget förslag till beslut från (S) och eget förslag till beslut från (V).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP) och (C).

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden fastställer verksamhetsplan och budget 2012 inklusive bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att bevilja nämnden 3 mnkr för inrättande av ny enhet för utökad inspektion och uppföljning.
3. Äldrenämnden redovisar omslutningsförändringar om 3,0 mnkr till kommunstyrelsen.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Reservation från (MP):

Mot beslutet reserverar sig vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med hänvisning till eget yrkande:

”Vi Miljöpartiet yrkar att äldrenämnden beslutar att

1. delvis bifalla förvaltningens förslag

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

2. åberopa Miljöpartiets budgetförslag i kommunfullmäktige för 2012
3. införa det specifika och uppföljningsbara nämndmålet att minst 40 procent av livsmedlen som under året serveras i äldreomsorgen ska vara ekologiskt framställda
4. samt därutöver anföra följande:

Det är bra att staden stärker och utvecklar metoderna för uppföljning, inspektioner och granskningar inom äldreomsorgen. Miljöpartiet vill gå ännu längre och se till att nya upphandlingsregler tas fram, där det säkerställs att skattepengar inte kan flyttas till s.k. skatteparadis av äldreomsorgsutförarna. Det behövs också nya riktlinjer för hemtjänsten, där parametrar ingår om andel personal med undersköterskeutbildning, möjlighet till vidareutbildning och andel personal som har tillsvidare- eller visstidsanställning. Det måste också bli möjligt att i upphandlingar väga in tidigare erfarenheter, så att man inte tvingas upphandla av ett företag som tidigare allvarligt misskött sig.

Det är oroande att alliansen konkurrensutsätter verksamheter utan att några egenregianbud läggs. Egenregianbud ska alltid uppmuntras och konkretiseras när verksamhet som drivs i kommunal regi ska konkurrensutsättas, både för att få bästa möjliga kvalitet till lägsta kostnad, men också för att invånarna i stadsdelen ska ha valfriheten att kunna välja bland en mångfald av utförare. Det ska i varje stadsdel finnas minst ett kommunalt alternativ, både när det gäller hemtjänst och äldreboende, eftersom många vill kunna välja det.

Inom äldreomsorgen behövs fler platser i servicehus, vård- och omsorgsboenden, demensboenden och trygghetsbostäder. Det finns en ökad efterfrågan på kategoriboenden, exempelvis med inriktning på kultur, språk och hbt. Önskemål att starta äldreboenden som sociala företag ska bejakas. Det ska finnas olika former av boende för äldre runt om i staden; kommunala, socialkooperativa och privata. Det är viktigt att det finns tillgång till kommunalt äldreboende i alla stadsdelar, eftersom det för många är en viktig del av valfriheten att kunna välja ett kommunalt äldreboende.

För många av de äldre som har valt kommunal hemtjänst, är det ett stort värde i sig att ha kommunen som utförare av hemtjänsten - det upplevs som en trygghet och garanti för kvalitet. Samtliga stadsdelsnämnder ska ha hemtjänst utförd i kommunal regi men också hemtjänst utförd på entreprenad eller av andra icke-kommunala utförare.

Maten som serveras inom äldreomsorgen ska vara vällagad, hälsosam och god, helst lokalt tillagad och ekologisk. Nämnden bör införa det specifika och uppföljningsbara nämndmålet att minst 40 procent av livsmedlen som under året serveras i äldreomsorgen ska vara ekologiskt framställda. Social gemenskap vid måltider är viktigt, till exempel bör matlag erbjudas. Åldersgränsen för så kallade fixartjänster ska sänkas till 67 år.

Arbetet inom äldreomsorgen är fysiskt och psykiskt tungt och många orkar inte arbeta fram till pensionen. Staden ska erbjuda personalen i äldreomsorgen arbetstidsförkortning.

Staden ska inventera behovet av olika språkliga och kulturella kompetenser inom äldreomsorgen, och satsa på ett internationellt språk- och kulturlyft för personalen. Det skulle leda till högre livskvalitet hos de äldre, som bör ha möjligheten att tala sitt modersmål med personal inom hemtjänst och äldreboenden. Det skulle också innebära en kvalitetshöjning för personalen, och möjlighet till högre status i yrket vilket behövs för att få fler att vilja stanna inom yrket.

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

Nämnden ska säkerställa att personalens behov av god arbetsmiljö och kompetensutveckling garanteras, att alla, oavsett kön, ges likvärdig och jämställd omsorg samt att valfriheten för äldre avseende biståndsinsatser ökar.”

Reservation från (S):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) med hänvisning till eget yrkande:

”Vi socialdemokraterna yrkar att äldrenämnden beslutar

att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
att för övrigt hänvisa till den socialdemokratiska budgetreservationen i kommunfullmäktige

samt

att därutöver anföra:

Det finns fortfarande stora brister i äldreomsorgen. Under det gångna året har verksamheterna drabbats av två stora skandaler, på Vintertullen och nu senast på Koppargården. Detta visar med all tydlighet att den ideologiska riktningen som styr Stockholm inte ser till de äldres bästa. Snarare är det så att företagets väl som tycks viktig och privatisering har sedan 2006 varit överordnad kvaliteten. Vi anser att detta är djupt beklagligt.

Valfriheten har många dimensioner men den styrande dimensionen handlar om att enbart valet av en entreprenör skulle vara viktigt för den äldre. Vi anser att det är viktigare att kunna välja innehållet i tjänsterna. För oss är det viktigare att den äldre kan en dag välja att handla en klänning istället för städning. Men biståndsbedömningen är rigorös och innehåller allt mindre flexibilitet. Så i slutända är valfriheten inte särskilt stor. Och framför allt är den inte en reform av äldreomsorgen. Den är snarare en relik från Fattig-Sverige.

Vi vill också att den biståndsbedömda tiden ska motsvarar de biståndsbedömda insatserna. Så är inte fallet i dag.

Ett av de viktigaste kraven i den socialdemokratiska budgeten har varit inrättandet av ett kvalitetskansli. Nu får vi en enhet inom äldreförvaltningen som ska inspektera utförarna. Det är bra, och det är bra att enheten äntligen får lov att göra oanmälda besök. Vi vill se många väl genomarbetade besök och rapporter. Uppföljning och kontroll är viktiga instrument i kvalitetssäkring.

I vårt förslag finns ett antal särskilda uppdrag som vi anser är viktiga att beakta framöver. Vi vill införa en policy för minimibemanning inom kommunala såväl som privata äldreomsorgsverksamheter. Den policyn skall vara vägledande. Utifrån de rapporterna som har kommit fram under den senare tiden är det också viktigt att se över bemanningen på demensboenden och följa de rekommendationer om bemanning som Äldrecentrum har lämnat i sin rapport. Det är inte acceptabelt att låsa in demenssjuka på nätterna, därför måste denna fråga vara prioriterad för nämndens verksamhet. Visserligen har demensboenden fått extra medel under 2011 men det finns fortfarande boenden som inte bemannade upp till rekommendationen.

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

En viktig del av bra bemanning och arbetsorganisation är att staden kan erbjuda heltidsanställningar, detta underlättar planeringen, ökar kvaliteten och det är lättare att både rekrytera och behålla kompetent personal. Majoriteten lovar också heltidsanställningar men lägger inga pengar på detta i sin budget. Ytterligare inkonsekvent och anmärkningsvärt.

Vi vill att staden behåller sina servicehus. Trygghetsboenden – med verklig trygghet i huset och inte i något hus någonstans i närheten - är bra som komplement men det är svårt att klara av kraven på god omvårdnad utan välfungerande servicehus. De omvandlingarna som beslutades i juni bör stoppas och Micasa borde få ett uppdrag att undersöka vad en ombyggnation av hygienutrymmen skulle kosta. Nu vill majoriteten omvandla servicehus för att slippa Arbetsmiljöverkets krav på utrymme runt toastolarna. Men detta är inte bra personalpolitik, resultatet blir att det blir hemtjänstpersonalen som får arbeta i för trånga utrymmen. Resultatet kan bli ett ökat antal anställda som får arbetsskador.

Vi vill också att staden utvecklar samverkan med landstinget ytterligare, vilket revisorerna påpekat gång på gång. Staden borde utveckla tvärprofessionella team tillsammans med landstinget både inom somatisk vård som psykiatrisk vård. Vi vill också att närvårdcentraler/äldrecentraler utvecklas i nära samverkan med landstinget.

Slutligen vill vi lägga mer medel på pensionärsorganisationerna. Dessa står för en stor del av ett förebyggande arbete som gör att den sociala isoleringen bryts och aktiviteterna medför öka välbefinnande och många äldre får behålla hälsan högre upp i åldrarna.

Ett välfärdssamhälle kan alltid bedömas utifrån hur dess svagaste medlemmar behandlas och omhändertas.”

Reservation från (V):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Torun Boucher (V) med hänvisning till eget yrkande:

”Vi Vänsterpartiet yrkar att äldrenämnden beslutar att

1. delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. för övrigt hänvisa till vänsterpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige
3. därutöver framföra följande:

Vänsterpartiet hänvisar till vår reservation i kommunfullmäktiges budget för 2012 och kommenterar nedan några områden i förvaltningens förslag.

Äldrenämnden ansvarar för kommunövergripande frågor rörande äldreomsorg samt för att samordna och utveckla äldreomsorgen i Stockholms stad.

För att kunna göra detta på mest optimala sätt måste äldrenämnden vara informerad. Utvärderingar och genomgångar måste vara transparenta, information måste säkras. Det är inte möjligt för äldrenämnden att ha åsikter om vilken utveckling som behövs i Stockholms stad inom äldreomsorgen om äldrenämnden inte är insatt i de förbättringsutrymmen som finns.

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

Den äldres service, vård och omsorg kvalitetssäkras.

Med anledning av den negativa rapportering från äldreomsorgen i hela landet som präglat medierna de senaste månaderna så har borgerliga företrädare uttalat sig om behovet av kontroller och behovet av en översyn av hur skattemedel avsatta till äldreomsorg hanteras. Maria Larsson har också uttalat att det finns ett civilt ansvar hos personalen att säga ifrån när omsorgen går över styr. Vi håller med om detta, men vårt politiska ansvar blir då att säkerställa att det finns goda möjligheter och säkra kanaler för personalen att göra just det. Ingen politiker vill nog vakna till stora rubriker i pressen och känna att detta har jag det yttersta ansvaret för men ingen har informerat mig. I Stockholms stad finns idag ett tydligt förbättringsutrymme när det gäller personalens möjligheter att komma med kritik. Det är bra att det nu skrivs in att möjligheten att påtala brister anonymt ska finnas. Vänsterpartiet har också flera gånger lyft problemen med stadens kommunikationsplan, bland annat att den kan misstolkas och i praktiken sätta munkavel på personalen. Det är hög tid att staden gör en ordentlig översyn av sin policy i dessa frågor.

De äldres behov av olika boendeformer ska tillgodoses:

Trygghetsboende, kollektivhus, servicehus och vård- och omsorgsboende ska finnas i tillräcklig omfattning. Vänsterpartiet anser att alla ombildningar av servicehus till trygghetsboende ska stoppas. Dels ska inte det ena boendet finnas på bekostnad av det andra utan de fyller olika behov. Dels är utvecklingen av trygghetsboenden mot ett exklusivt boende för resursstarka äldre på tvärs mot ett tillgängligt och brett utbud. Ett äldreperspektiv ska finnas i all stadsplaneringen. Kommunalt drivna bostäder för äldre ska finnas i alla stadsdelar.

Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten.

Personalens villkor i äldreomsorgen måste förbättras. Det gäller både arbetsmiljö, kompetensutveckling, arbetstid, inflytande och lön. Framförallt behöver personaltätheten öka. Vi behöver öka bemanningen i alla led men föreslår en första satsning på hemtjänsten. Tidsramarna inom hemtjänsten måste bli mycket generösare. Tid har blivit en bristvara inom äldreomsorgen, trots att kvalitet inom äldreomsorgen i så hög grad handlar om just tid. Kvaliteten är vidare avhängig kompetensen hos personalen. Staden måste säkra kompetensen dels genom utbildningssatsningar, dels genom tydliga kravnivåer i stadens avtal med företagen. Vidare föreslår vi kortare arbetstid för vårdbiträden och undersköterskor inom äldreomsorgen, vilket kommer att bidra till en bättre arbetsmiljö och högre kvalitet i verksamheten. Vi avsätter även pengar på en riktad låglönesatsning.

Trygghetsjouren

Trygghetsjouren får en allt större roll och övertar nu ansvaret för trygghetslarm med det tillskott av resurser som detta även innebär. Vänsterpartiet har dock i flera år lyft att grundbemanningen behöver förstärkas och har också avsatt 2 mkr till detta i budget.

Demokrati i äldreomsorgen

Äldreomsorgen ska präglas av ett äldreperspektiv, där äldres synpunkter ska väga tungt. Instruktionen för Kommunstyrelsens pensionärsråd ses över för att öka rådets befogenheter. Äldreombudsmannen och kommunstyrelsens pensionärsråd är stadsövergripande och ska ligga direkt under kommunstyrelsen.”

§ 12 Fördelning av verksamhetsbidrag för äldrenämnden för år 2012

Ärende

Föreligger ärende dnr 070502-483/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Frida Johansson Metso (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP), ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) och ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C).

Ledamoten Torun Boucher (V) yrkar på återremiss av ärendet för omarbetning av tjänsteutlåtande.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut därav ett förslag från (V) på återremiss.

Ordförande först ställer förslaget på återremiss mot avslag och finner att nämnden avslår återremissyrkandet.

Nämnden beslutar alltså att avgöra ärendet i dag.

Reservation (V):

Mot beslut att avslå återremissyrkande reserverar sig ledamoten Torun Boucher (V) med hänvisning till eget yrkande.

Beslutsgång forts.

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (MP), (S) och (C).

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler eget särskilt uttalande.

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) anmäler eget särskilt uttalande.

Ordföranden finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (MP), (S) och (C).

Ledamoten Torun Boucher (V) deltar inte i beslutet på grund av återremissyrkandet.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden fördelar verksamhetsbidrag till ideella organisationer för 2012 på sammanlagt 7, 8 mnkr och beviljar enligt förvaltningens förslag följande

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

summor:

1. Summa 261 721 kr till **Blå Vägen Ideell Förening** (Dnr 070502-462/2011)
2. Summa 100 489 kr till **Bosniska Pensionärsföreningen Behar**
(Dnr 070502-448/2011)
3. Summa 91 307 kr till **Casa Chile Svensk Chilenska Svensk Chilenska
Vänskapsförbundet** (Dnr 0705002-461/2011)
4. Summa 135 899 kr till **Dagcenter Aftonstjärnan** (Dnr 070502-507/2011)
5. Summa 463 862 kr till **Elisabetgården Frälsningsarmén** (Dnr 070502-453/2011)
6. Summa 198 232 kr till **Ersta Diakonisällskap** (Dnr 070502-481/2011)
7. Summa 5 022 kr till **Estniska Pensionärsföreningen i Stockholm**
(Dnr 070502-485/2011)
8. Summa 79 880 kr till **Filadelfiaförsamlingen i Stockholm**
(Dnr 070502-492/2011)
9. Summa 31 277 kr till **Finska föreningen Ikinuoret** (Dnr 070502-457/2011)
10. Summa 82 958 kr till **Finska pensionärernas dagcenter i Stockholm**
(Dnr 070502-463/2011)
11. Summa 237 878 kr till **Frivillig Väntjänst** (Dnr 070502-480/2011)
12. Summa 279 381 kr till **Föreningen Södergården** (Dnr 070502-451/2011)
13. Summa 204 682 kr till **Föreningen Timmermansgården** (Dnr 070502-459/2011)
14. Summa 167 707 kr till **Föreningen Ungerska Seniorklubben**
(Dnr 070502-439/2011)
15. Summa 95 151 kr till **Gemenskap och Glädje** (Dnr 070502-460/2011)
16. Summa 139 863 kr till **Grekiska KAPI förening** (Dnr 070502-454/2011)
17. Summa 45 898 kr till **Horisont förening** (Dnr 070502-496/2011)
18. Summa 183 254 kr till **Iranska pensionärs- och äldreföreningen i Stockholm**
(Dnr 070502-497/2011)
19. Summa 398 090 kr till **Judiska församlingen i Stockholm Sociala Sektionen**
(Dnr 070502-496/2011)

Utdragsbestyrkande

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

20. Summa 58 506 kr till **Kongo föreningen i Stockholm** (Dnr 070502-491/2011)
21. Summa 306 958 kr till **Kurdiska Centret för Äldre och Handikappade i Stockholm** (Dnr 070502-495/2011)
22. Summa 2 612 kr till **Lettiska pensionärsföreningen Aprupe** (Dnr 070502-447/2011)
23. Summa 123 344 kr till **Mäster Olofsgården** (Dnr 070502-465/2011)
24. Summa 119 670 kr till **Nätverk för afrikanska förningar i Vantör, NAV** (Dnr 070502-498/2011)
25. Summa 213 689 kr till **Polska Seniorklubben** (Dnr 070502-456/2011)
26. Summa 92 971 kr till **Polsk-Svenska Seniorcenter** (Dnr 070502-464/2011)
27. Summa 21 659 kr till **PRO Folkhögskolas Vänförening i Stockholm** (Dnr 070502-458/2011)
28. Summa 63 434 kr till **Seniorklubben Doina** (Dnr 070502-490/2011)
29. Summa 81 931 kr till **Silver Kai – Japanska Äldreföreningen i Stockholm** (Dnr 070502-488/2011)
30. Summa 83 698 kr till **Sociala Missionen** (Dnr 070502-452/2011)
31. Summa 53 302 kr till **Sveriges Pensionärers Riksförbund Avd 13 i Stockholm** (Dnr 070502-494/2011)
32. Summa 612 532 kr till **Syriska föreningen i Stockholm** (Dnr 070502-440/2011)
33. Summa 66 077 kr till **Äldrekontakt** (Dnr 070502-505/2011)
34. Summa 790 480 kr till **PRO Samorganisation i Stockholm** (Dnr 070502-470/2011)
35. Summa 49 400 kr till **Stockholm Gotlands RPG-distrikt** (Dnr 070502-489/2011)
36. Summa 696 040 kr till **Sveriges Pensionärsförbund Stockholmsdistriktet** (Dnr 070502-506/2011)

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Särskilt uttalande från (MP):

”Förvaltningens förslag till beslut väcker frågor som önskas svar på. Det behövs en tydligare redovisning från förvaltningen om organisationernas aktiviteter när ett ansökt

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

belopp halveras. Resultatet får inte bli en minskad omfattning av antalet aktiviteter för äldre på grund av den nya ersättningsmodellen.

Miljöpartiet ser frivilligorganisationernas insatser som viktiga komplement till äldreomsorgen. Därför är det positivt att riktlinjerna för bidragsgivningen görs tydliga och förutsägbara och att de fokuserar på aktiviteter som bidrar till ökad livskvalitet för beskrivna målgrupper.”

Särskilt uttalande från (S):

”När ärendet om nytt system för verksamhetsbidrag togs fram så reserverade socialdemokraterna sig mot förslaget. Förslaget gick ut på att medel enbart ges till aktiviteter och inte till lokaler.

När det gäller äldre människor så är föreningslokaler en förutsättning för att aktiviteter skall kunna organiseras. Det är acceptabelt att vi har i ur och skur förskolor men att äldre människor inte får använda medel till att förhyra lokaler är inte främjande för aktiviteter.

Frivilligorganisationer gör ett viktigt arbete med att förebygga sjukdomar hos äldre människor och de är viktiga för att bryta den sociala isoleringen. Då är det billigare för staden att satsa på frivilligorganisationerna istället för att strypa deras verksamhet.”

§ 13 Äldrenämndens övertagande av ansvaret för biståndshandläggning, larmmottagning, teknisk utrustning, service och installation gällande trygghetslarm

Ärende

Föreligger ärende dnr 0704-532/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande från övriga ledamöter, tjänstgörande ersättare och ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler ett särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande, överlämnar det till kommunstyrelsen och föreslår att kommunfullmäktige beslutar att från och med den 1 januari 2012, i enlighet med ärendet, omfördela 32,0 mnkr avseende biståndshandläggning, teknisk utrustning, service, installationsarbete och larmmottagning gällande trygghetslarm, från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden.
2. Äldrenämnden föreslår att kommunfullmäktige i övrigt godkänner förvaltningens förslag och synpunkter i enlighet med ärendet.

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Särskilt uttalande från (MP):

”Miljöpartiet anser generellt att beslut alltid ska fattas så nära medborgaren som möjligt, och att decentralisering ska ske där så är möjligt. Däremot är det viktigt med en tydlig ansvarsfördelning, och med en utarbetad strategi för hur det ska se ut i staden så att bedömningar görs på likartade grunder. Övertagandet innebär en effektivisering. Vi förutsätter att stadsdelsförvaltningarna därmed ges mer utrymme för uppföljning av omsorgs- och omvårdnadsinnehållet i den kontinuerliga äldreomsorgen.”

§ 14 Ändring/tillägg i delegationsordning och delegationsförteckning för äldrenämnden gällande ärendegrupp 5, individärenden

Ärende

Föreligger ärende dnr 0102-549/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande från övriga ledamöter, tjänstgörande ersättare och ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner ändringar/tillägg i delegationsordning och delegationsförteckning gällande ärendegrupp 5 individärenden enligt bilaga.
2. Äldrenämnden delegerar förtecknade ärenden och ärendegrupper till angiven befattningshavare enligt bilaga.
3. Äldrenämnden överlåter åt förvaltningschefen rätt att vidaredelegera förtecknade ärenden och ärendegrupper som anges i bilaga till annan anställd.
4. Ändringarna/tillägget i delegationsordningen och delegationsförteckningen gäller från och med den 1 januari 2012.
5. Anmälan av delegationsbeslut ska ske till äldrenämnden tertialvis om inte annat anges i delegationsförteckningen.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

§ 15 Översyn av ersättningssystem inom hemtjänsten

Ärende

Föreligger ärende dnr 080301-541/2011

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Frida Johansson Metso (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP), och ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C).

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) med instämmande av ledamoten Torun Boucher (V) yrkar på återremiss av ärendet för omarbetning av tjänsteutlåtande.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut därav ett gemensamt förslag från (S) och (V) på återremiss.

Ordförande först ställer förslaget på återremiss mot avslag och finner att nämnden avslår återremissyrkandet.

Nämnden beslutar alltså att avgöra ärendet i dag.

Reservation (S) och (V):

Mot beslut att avslå återremissyrkande reserverar sig ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Torun Boucher (V) med hänvisning till ett gemensamt yrkande:

”Vi yrkar att äldrenämnden beslutar att återremittera ärendet samt

att därutöver anföra:

Ersättningssystemet för hemtjänsten har varit i behov av en översyn. Vi har bedömt att den biståndsbedömda tiden inte har motsvarat de biståndsbedömda insatserna. Nu har man konstaterat att ersättningarna är för låga. Ersättningarna är så låga att seriösa utförare inte vill fortsätta att bedriva hemtjänst. Ramböll kritiserar hårt de låga ersättningsnivåerna i sin rapport och menar att nivåerna är så låga att utförarnas tidsredovisning kan ifrågasättas. Konsulten har utgått att utförarnas uppgifter är korrekta men att det finns en del som tyder på att antagandet är orimligt.

Men vi anser att ärendet inte är tillfyller, vi finner att det är svårt att fatta beslut på det underlaget. Vi vet inte konsekvenserna av beslutet och vi får inte heller någon som helst beskrivning av konsekvenserna.

Det anges i ärendet att ersättningen ska täcka kringtid. Men det är viktigt att få reda på hur tiden kan användas i praktiken. Kommer utförarna fortfarande använda GPS för att bestämma gångtiden? Kommer gångtiden även i fortsättningen att inkräkta på tiden hos den äldre? Därtill finns det ingen beskrivning om hemtjänstens schablontider påverkas. Gäller de tiderna för insatserna som äldrenämnden har tidigare beslutat om? Vi anser att även översyn av de tiderna bör infogas i ärendet.”

Beslutsgång forts.

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (MP) och (C).

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler eget särskilt uttalande.

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Torun Boucher (V) deltar inte i beslutet på grund av återremissyrkandet.

Ordföranden finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (MP) och (C).

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till nytt ersättningssystem inom hemtjänsten och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att ett nytt ersättningssystem inom hemtjänsten införs 1 januari 2013.
3. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att ge stadsledningskontoret i uppdrag att införa ett system för tidsregistrering för stadens hemtjänstutförare.
4. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att medel reserveras i centrala medelsreserven för införande av ett system för tidsregistrering för stadens hemtjänstutförare.
5. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att ge äldrenämnden i uppdrag att utreda ett ersättningssystem för servicehus.

Särskilt uttalande från (MP):

”Det nuvarande systemet för ersättning till hemtjänstutförarna har svagheter. Därför välkomnar vi den översyn som nu gjorts och förslaget till nytt ersättningssystem. De hittillsvarande ersättningsnivåerna visar sig vara för låga, något som haft negativa effekter för både kvaliteten i omsorgen om de äldre och för vårdpersonalens arbetsmiljö. Även modellens otydlighet har medfört svårigheter för såväl utförare som biståndshandläggare och bidragit till att uppföljningen inte kunnat bli tillräckligt noggrann.

Det föreslagna nya systemet, som mer liknar dem som tillämpas i andra kommuner, fokuserar på den hemtjänst som faktiskt utförs. Det blir tydligare för alla berörda vad som beslutats och vad som utförts. Ny teknisk lösning för rapportering kommer att innebära en säkrare uppföljning. Det är dock viktigt att i uppföljningen inte enbart fokusera på antalet utförda timmar utan att även följa upp kvaliteten i omsorgen.”

§ 16 Upphandling av korttidsvård utomlands

Ärende

Föreligger ärende dnr 080304-546/2011

Utdragsbestyrkande

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande från övriga ledamöter, tjänstgörande ersättare och stöd av ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler ett särskilt uttalande.

Ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) anmäler ett särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner tjänsteutlåtande och uppdrar åt förvaltningen att ta fram ett förfrågningsunderlag för en ny upphandling av korttidsvård utomlands.

Särskilt uttalande från (MP):

”Det är en bra tanke att överväga att ett minskat antal personer behöver vara anmälda till en bestämd avresedag för att resan ska bli av. Likaså att fundera på samarbeten med andra kommuner.

Erfarenheterna hittills av den upphandling som gjorts av korttidsvård utomlands är inte så goda och avtalet förlängs inte. Vi får förutsätta att den förnyade upphandlingen kan resultera i ett avtal som bättre kan möta de behov och önskemål som finns så att denna insatsform kan stå till buds.”

Särskilt uttalande från (S):

”Det känns märkligt att utföraren inte vill teckna ett nytt avtal. Det hade varit bra med en förklaring till detta. Är det så även här är ersättningen så låg att utföraren inte kan fortsätta. Det är rätt få som har kunnat få korttidsvård utomlands, vilket vi anser är anmärkningsvärt. Frågan är då, är det värt att påbörja en ny upphandling om resultatet är så klen.”

§ 17 Överenskommelse mellan Stockholms stad och den idéburna sektorn

Ärende

Föreligger ärende dnr 070503-533/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Frida Johansson Metso (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S), ledamoten Torun Boucher (V) och ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C).

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Beslutsgång

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (C), (S) och (V) och eget förslag till beslut från (MP).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (C), (S) och (V).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till överenskommelse mellan Stockholms stad och den idéburna sektorn och överlämnar det till kommunstyrelsen för beredning av ärendet till kommunfullmäktige för beslut.

Reservation från (MP):

Mot beslutet reserverar sig vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med hänvisning till eget yrkande:

”Vi miljöpartiet yrkar

Att äldrenämnden beslutar i huvudsak enligt förvaltningens förslag

Att äldrenämnden uppmanar kommunstyrelsen att ta fram en policy för Stockholms stad om den sociala ekonomin

Att äldrenämnden anför följande:

Överenskommelsen mellan Stockholms stad och den idéburna sektorn är ett bra initiativ, och kan säkert bidra till att förtydliga roller och ansvar hos parterna. Ändå känns det som att det, med tanke på det omfattande arbete som lagts ned under de senaste ett och ett halvt åren, borde kunnat gå att nå fram till något djupare och mer konkret.

I den överenskommelse som nu är på förslag är det några frågor som är viktiga att beakta. Begreppet mångfald behöver definieras tydligare – är det en mångfald av aktörer som avses, eller är det mångfald av människor, vad gäller till exempel ålder, etnicitet, trosuppfattning, funktionalitet och kön?

Det är viktigt att fundera över arbetsvillkoren för alla dem som arbetar – volontärt eller på annat sätt – inom den idéburna sektorn. Där finns viktiga frågor kring sådant som anställningsvillkor och försäkringar m.m. som behöver belysas. När det gäller värdegrund sägs en del om stadens respektive den idéburna sektorns respekt och ansvar, men det behöver fördjupas.

Det är dessutom viktigt att ytterligare understryka att stadens ansvar inom t ex äldreomsorg och socialtjänst aldrig kan ersättas av idéburna organisationer.

Miljöpartiet har en stark tro på aktörer inom den sociala ekonomin som utförare av offentligt finansierade tjänster, men det får aldrig riskera att kommunen frånsäger sig sitt ansvar för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver.

Miljöpartiet skulle gärna se att staden går längre och bland annat tar fram en policy för den sociala ekonomin, som ju den idéburna sektorn innefattar. En sådan policy skulle ange stadens förhållningssätt till den sociala ekonomin. Den skulle kunna peka ut några områden där den sociala ekonomin bör spela en större roll i framtiden. En policy för den sociala ekonomin skulle rikta sig till medborgarna, stadens anställda, föreningslivet, hela den idéburna sektorn och andra berörda aktörer.

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

En vedertagen definition för den sociala ekonomin är:

Med social ekonomi avses organiserade verksamheter som primärt har samhällliga ändamål, bygger på demokratiska värderingar och är organiserade fristående från den offentliga sektorn. Dessa sociala och ekonomiska verksamheter bedrivs huvudsakligen i föreningar, kooperativ, stiftelser och liknande sammanslutningar. Verksamheten inom den sociala ekonomin har allmännyttan eller medlemsnyttan, inte vinstintresse, som främsta drivkraft.

Inte minst efter den senaste tidens skandaler på olika äldreboenden, och i diskussionen om kvalitet inom exempelvis olika sociala verksamheter är det intressant att lyfta den sociala ekonomin som alternativ till kommunalt finansierade entreprenörer som drivs främst av ett vinstintresse. Det finns många områden där den sociala ekonomin skulle kunna spela en större roll. Det kan vara föräldrar som vill ha en bra förskola och gårsamman i ett föräldrakooperativ eller pensionärer som önskar äldreboenden med kvalitet och som de själva kan påverka och därför bildar ett brukarkooperativ. Det kan handla om människor med olika arbetshinder som ändå kan utföra ett produktivt arbete och starta ett socialt företag. Miljöpartiet anser att äldrenämnden ska ta initiativ till att kommunstyrelsen tar fram en policy för den sociala ekonomin.

För att underlätta etablering och ökad mångfald behövs också bättre former för finansiering, till exempel kreditgarantier. För detta syfte finns till exempel Kreditgarantiföreningen (KGF) Social ekonomi i Stockholms län. I en sådan organisation skulle staden kunna teckna medlemskap och därmed bidra till finansiering.”

§ 18 Begäran om gemensamt utträde ur överenskommelsen om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskild boendeform i annan kommun inom länet, utlåtandet 2002:83 RVI

Ärende

Föreligger ärende dnr 0110-543/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Frida Johansson Metso (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S), ledamoten Torun Boucher (V) och ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C).

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (C), (S) och (V) och eget förslag till beslut från (MP).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (C), (S) och (V).

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå att kommunfullmäktige tillställer Kommunförbundet Stockholms län en anmodan att ta upp fråga om en för kommunerna gemensam uppsägning av överenskommelsen om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskild boendeform i annan kommun inom länet, 2002:83 RVI (Dnr 1052/02) och att kommunfullmäktige också beslutar att för det fall det inte blir en för kommunerna gemensam uppsägning, säga upp överenskommelsen för Stockholms stads del.

Reservation från (MP):

Mot beslutet reserverar sig vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med hänvisning till eget yrkande:

”Vi Miljöpartiet föreslår att äldrenämnden beslutar att förorda att överenskommelsen inte sägs upp.

Det var ett klokt beslut som togs av kommunerna 2002 och beslutet bör inte rivas upp. Den gällande överenskommelsen innebär verklig valfrihet för äldre personer i Stockholm och övriga aktuella kommuner.

Även om antalet deltagande kommuner minskat något är ett stort antal kvar och det gör det fullt möjligt att fortsätta enligt den nuvarande modellen.

Om överenskommelsen rivs upp blir det svårare för äldre personer att flytta mellan kommuner eftersom den nya värdkommunen i många fall lär komma att säga nej av ekonomiska skäl och därför att man vill prioritera de egna invånarna.

Om nuvarande regler får gälla – d.v.s. att den kommun som personen lämnar får betala även i fortsättningen – innebär det bibehållen flytträttighet och vårdrättighet för de berörda medborgarna.”

§ 19 Svar på skrivelse från vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) angående återstående servicehus och nya trygghetsboenden

Ärende

Föreligger ärende dnr 0112-468/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Frida Johansson Metso (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C).

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar bifall till eget förslag till beslut med instämmande av ledamoten Torun Boucher (V).

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns tre förslag till beslut: förvaltningens förslag

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

till beslut som stöds av (M), (FP) och (C), ett gemensamt förslag till beslut från (MP) och (V) och eget förslag till beslut från (S).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP) och (C).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) angående återstående servicehus och nya trygghetsboenden.

Reservation från (MP och (V)):

Mot beslutet reserverar sig vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) och ledamoten Torun Boucher (V) med hänvisning till ett gemensamt yrkande:

”Vi föreslår att äldrenämnden beslutar att avge följande kommentar till förvaltningens tjänsteutlåtande:

Det är bra att en utvärdering nu görs av trygghetsboendena innan fler omvandlingar av servicehus görs. Samtidigt bör den äldre befolkningen upplysas om att det finns möjlighet att söka till servicehus eftersom det finns lediga platser där.

Enligt tjänsteutlåtandet är servicehus en boendeform som just nu efterfrågas av allt färre medborgare. Och att så varit fallet de senaste åren. Men efterfrågan på servicehus handlar mycket om vilken information de äldre får. Informationen är otillräcklig och där behövs rejäla insatser.

Ett annat problem är den hårda biståndsbedömningen. Det har länge påtalats att äldre som söker en servicehusplats har fått till svar att det är ingen idé att söka eftersom servicehusen ska omvandlas. Det är viktigt att stadsdelarna lämnar rätt information.

Av Socialstyrelsen yttrande över Äldreboendedelegationens slutbetänkande ”Bo bra hela livet” (SOU 2008:113) framgick att Socialstyrelsen såg med stor oro på de senaste årens minskning av antalet platser i särskilt boende. Det är därför av största vikt att utbyggnaden av trygghetsbostäder inte sker på bekostnad av platser i vård- och omsorgsboenden, skrev Socialstyrelsen. Det drabbar då de äldre med stora eller tilltagande vårdbehov.

Det inkluderar även behovet av korttidsplatser. En plats för återhämtning mellan hemmet och de med åren allt tätare sjukhusvistelserna. Servicehusen har dygnet runt-service men på en lägre nivå och till ett lägre pris än vård- och omsorgsboende. Många kan bo livet ut på servicehus. Därför är servicehusen, där de är möjliga, också mer ekonomiskt fördelaktiga än vård- och omsorgsboende.

I svaret står också att intresseanmälningar till bostadskön visar att det finns ett stort intresse från medborgarna för trygghetsboende. Men sanningen är att det handlar om höga hyror som många inte kan betala och att servicen är mycket begränsad. Någon

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

extra trygghet för den som är gammal och svag finns inte där – tryggheten finns däremot i servicehusen.”

Reservation från (S):

”Vi Socialdemokraterna yrkar att äldrenämnden beslutar att bifalla skrivelsen samt att därutöver anföra:

Vi socialdemokrater krävde utvärdering redan i juni, då nämnden fattade beslut om omvandlingen av de berörda servicehusen. Nu har det framkommit att anledningen till omvandlingen snarare är Arbetsmiljöverkets krav på god fysisk arbetsmiljö än riktiga behov av trygghetsboenden. Detta är högst anmärkningsvärt.

Det finns inte heller beräkningar på vad det skulle kosta att bygga om toaletterna så att de motsvarar Arbetsmiljöverkets krav på 80 cm runt toastolen. Istället säger borgarrådet i en intervju i DN att Arbetsmiljöverkets krav är löjliga.

Vi anser att det är viktigt att servicehusen får vara kvar och att äldreförvaltningen gör en utvärdering av de redan genomförda omvandlingarna. Hur blev det när servicen och bemanningen försvann? Blev det bättre för de äldre? De frågorna måste besvaras innan nya omvandlingar görs.

Men det är också viktigt att beakta Arbetsmiljöverkets krav på god fysisk arbetsmiljö för de anställda. Om utrymmen är för trånga uppstår en risk för arbetsskador och arbetssjukdomar.”

§ 20 Anmälan av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1§ socialtjänstlagen för kvartal 3 år 2011

Ärende

Föreligger ärende dnr 0110-547/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande från övriga ledamöter, tjänstgörande ersättare och ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar anmälan med sammanställning av stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut för kvartal 3 år 2011 till kommunfullmäktige.

§ 21 Anmälan av månadsrapport för tiden till och med den 30 november 2011

Ärende

Föreligger ärende dnr 201-58/2011

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande från övriga ledamöter och ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan av månadsrapporten för tiden till och med den 30 november 2011 till handlingarna.

§ 22 **Protokoll från branschrådet från sammanträde den 25 november 2011** Dnr 0203-551/2011

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 23 **Protokoll från äldrenämndens handikappråd 10/2011-12-06**

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 24 **Protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd 10/2011-12-06**

Anmäls även kommunstyrelsens pensionärsråds skrivelse från den 6 december 2011 ställd till kommunstyrelsen för besvarande och till äldrenämnden för kännedom angående behov av att höja kvaliteten inom äldreomsorgen med ytterligare 150 mnkr (dnr 0708-558/2011).

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 25 **Anmälan av inkomna skrivelser enligt lista**

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 26 **Anmälan av postlista för tiden 2011-11-01 – 2011-11-30**

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

Äldrenämndens protokoll nr 10/2011-12-13

§ 27 Övriga frågor

- Ordföranden Joakim Larsson besvarar frågor anmälda under pkt 5.
- Joakim Larsson informerar om att Alliansen i Stockholms stad har bestämt att inte tilldela Attendo Care vård- och omsorgsboendet Katarinagården på Södermalm. Genom att tilldelningsbeslut nu stoppas kvarstår Katarinagården i kommunal regi.
- Direktören Eva Frunk Lind föreslår att nämnden träffas i början på nästa år till en planeringsdag. Förvaltningen återkommer med tidsförslag.
- Nämndsekreteraren delar ut en sammansättning av äldrenämnden för år 2012 som är samma som för år 2011.
- Ordföranden Joakim Larsson framför tack för det gångna året och tillönskar alla en God Jul och Ett Gott Nytt År! Tack och hälsningar återgäldas.

Vid protokollet

Barbara Ahlmark
Nämndsekreterare